

Chapter: 7 to 13

विभाग १ - गदय

प्र. १ (अ) पुढील उतारा वाचून दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा. (7)

प्र. १ (अ) (7)

ईशान आणि त्याचे साथीदार गप्प बसले. त्यांनी अडचणीत सापडलेल्या यात्रेकरूंना मदत केली. जखमी यात्रेकरूवर प्रथमोपचार केले. त्यांची मलमपट्टी केली आणि औषधे दिली. हरवलेल्या यात्रेकरूचा शोध घेण्यासाठी त्यांनी मदत केली आणि भुकेल्या मुलांना आपल्या बरोबर आणलेली फळे, बिस्कटे व पाण्याच्या बाटल्या दिल्या.

संध्याकाळ झाली होती. ईशानला आता खूप भूक लागली होती. त्याच्या साथीदारांनाही भूक लागली होती. त्यांना विश्रांतीची गरज जाणवत होती. पहाडाच्या कडेला एक हॉटेलसारखे घर दिसल्यावर ते मोठ्या आशेने घरमालकाकडे गेले आणि म्हणाले, “काका, आम्हांला खाण्यासाठी थोडे अन्न आणि रात्रभर मुक्काम करण्यासाठी एखादी खोली देऊ शकाल?”

“हो, परंतु जेवणासाठी दहा हजार आणि खोलीचे भाडे पंधरा हजार रुपये द्यावे लागेल.” दुकानदार काहीशा रुक्ष स्वरात म्हणाला.

ते ऐकून ईशान म्हणाला, “परंतु काका, जेवणाची ही किंमत आणि खोलीचे भाडे फार जास्त आहे.”

“मुला, जीव वाचवण्यासाठी ही किंमत तर काहीच नाही. जरा विचार कर, जर भूक लागल्यावर तुम्हांला जेवण मिळाले नाही आणि रात्रभर खुल्या आकाशाखाली झोपावे लागले, तर तुमचे काय हाल होतील?”

तेवढ्यात अचानक मोठा आवाज झाला. ईशान आणि त्याचे साथीदार आपापसात विचारविनिमय करत होते, अचानक पहाडावरील एक घर मोठा आवाज होऊन खाली कोसळले. सर्वजण पडलेल्या घरात दाबले गेले.

ईशान आणि त्याचे साथीदार सर्व काही विसरून कामाला लागले. घरात राहणारे लोक देवदारच्या झाडात अडकले होते. ईशानला अशा परिस्थितीचा चांगला अनुभव होता. त्याने गिर्यारोहण संस्थेत पहाडावरून खाली पडलेल्या लोकांना बाहेर काढण्याचे खास प्रशिक्षण घेतले होते. तो जाड व मजबूत दोराच्या साहाय्याने खाली उतरला आणि अडकलेल्या त्या सर्वांना बाहेर काढले.

1 A1) .. 2

विधान पूर्ण करा.

(i) घरात राहणारे लोक .....

(ii) अचानक पहाडावरील एक घर मोठा आवाज होऊन .....

A3) .. 3

स्वमत.

ईशान आणि त्याचे सहकारी यांनी यात्रेकरूंना केलेली मदत तुमच्या शब्दांत लिहा.

(आ) उता-याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा. (7)

तुम्ही कोणता ना कोणता खेळ खेळलाच पाहिजे. मग तो क्रिकेट, टेनिस, बॅडमिंटन असा तुम्हांला जो कोणता आवडत असेल तो खेळ असू दे. खेळ खेळण्यामुळे आपल्या आयुष्यात शिस्त येते. कोणत्याही प्रसंगाचा सामना कसा करायचा, अगदी हरावे लागले तरी कसे हरायचे, ते खेळ आपल्याला शिकवतात, जिंकलो तर जिंकण्याचा आनंदही मिळवून देतात.

प्रत्येकाने दररोज काहीतरी व्यायाम केलाच पाहिजे. मला वेळ नाही, ही सबब सांगू नका. वेळ नाही म्हणून जेवण करायचे राहते का? दोन्ही जेवणांसाठी कसा बरोबर वेळ मिळतो? मी म्हणतो ते

पटते का तुम्हांला? जर काहीच व्यायाम झाला नसेल, तर आज वयाच्या ६६ व्या वर्षी सुद्धा मला जेवावेसे वाटत नाही. तुम्ही जसे मोठे व्हाल, शाळांतून कॉलेजांत जाल, तसतसा तुम्हांला कमी कमीच वेळ राहणार आहे; पण तरी तुम्ही व्यामासाठी तास-दोन तास काढलेच पाहिजेत. मग तो व्यायाम खुल्या मैदानावरील असो, एखाद्या क्लबातील असो किंवा खास व्यायामासाठीच असलेल्या 'जिम'मधला असो.

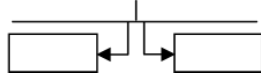
1 A1) ..

2

आकृती पूर्ण करा.

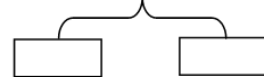
(i)

लेखकाने व्यामासाठी आवर्जून
सांगितलेल्या दोन गोष्टी

(ii)

खेळ आपल्याला या दोन
गोष्टी शिकवतात

A3) ..

3

स्वमत.

'खेळ आपल्याला स्वावलंबी बनवतो व निर्णय- क्षमता वाढवतो.' याबद्दल तुमच्या शब्दांत उत्तर लिहा.

विभाग २ - पदय

प्र. (अ) कवितेच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.
२

(6)

चंदनाच्या संगें बोरीया बाभळी ।
हेकळी टाकळी चंदनाची ॥१॥

संतांचिया संगें अभाविक जन ।
तयाच्या दर्शनें तेचि होती ॥२॥

चोखा म्हणे ऐसा परमार्थ साधावा ।
नाहीं तरी भार वाहावा खरा ऐसा ॥३॥

1 A1) ..

2

(1) योग्य पर्याय लिहून वाक्य पूर्ण करा.

(i) ..... म्हणे ऐसा परमार्थ साधवा।

(अ) ज्ञाना (ब) तुफा (क) जना (ड) चोखा

(ii) ..... म्हणे ऐसा परमार्थ साधवा।

(अ) ज्ञाना (ब) तुफा (क) जना (ड) चोखा

(2) चौकटी पूर्ण करा.

(i) बोरी-बाभळी यांना सुवास देणारे झाड - .....

(ii) संतसंगतीने साधता येणारी गोष्ट - .....

A2) ..

2

पुढील काव्यपंक्तिचा योग्य क्रम लावा.

i. हेकळी टाकळी चंदनाची ॥१॥

ii. संतांचिया संगे अभाविक जन

iii. चंदनाच्या संगे बोरीया बाभळी ।

iv. तयाच्या दर्शनें तेचि होती ॥२॥

A3) ..

2

स्वमत.

संत चोखामेळा यांनी संत सहवासाच्या आनंदाचे वर्णन कसे केले आहे?

(आ) कवितेच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

(6)

आजि सोनियाचा दिवस ।
दृष्टीं देखिलें संतांस ॥१॥

जीवा सुख झालें ।
माझें माहेर भेटलें ॥२॥

अवघा निरसला शीण ।
देखतां संतचरण ॥३॥

आजि दिवाळी दसरा ।
सेना म्हणे आले घरा ॥४॥

1 A1) ..

2

(1) चौकटी पूर्ण करा.

(i) दिवसाला दिलेली उपमा - (ii) जीवाचे सुखाचे स्थान -

(2) खालील शब्दांसाठी कवितेतील पर्यायी शब्द लिहा.

(i) सोने - ..... (ii) दिवस - .....

A2) ..

2

‘अ’ गट	‘ब’ गट
(i) जीव	(अ) संतचरण
(ii) घरा	(ब) सोनियाचा
(iii) दिवस	(क) माहेर
(iv) शीण	(ड) दिवाळी - दसरा

A3) ..

2

स्वमत.

संत सेना महाराजांनी संतांच्या भेटीचे वर्णन कसे केले आहे?

विभाग ३ - भाषाभ्यास (व्याकरण)

प्र. (अ) व्याकरण घटकांवर आधारित कृती सोडवा.

(6)

३

1) खालील वाक्याचा प्रकार ओळखा.

(2)

1) कापसाची व तुतीची झाडे जमिनीतच वाढतात.

2) किती छान असते आपली आई !

2) खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचे वचन बदलून वाक्य पुन्हा लिहा.

(1)

कॅप्टनने खेळाडूला इशारा दिला.

3) खालील शब्दांचे लिंग बदला.

(1)

करवली - .....
ती - .....

4) खालील वाक्ये वाचा व तक्ता पूर्ण करा.

(2)

i. आमच्या शाळेत खूप मोठे मैदान आहे.

ii. राम हुशारीने काम करतो.

नाम	सर्वमान	विशेषण	क्रियापद
.....	.....	.....	.....

(आ) व्याकरण घटकांवर आधारित कृती सोडवा. (3)

(1) खालील वाक्यात आलेल्या विरामचिन्हांची नावे लिहा. (1)

गतकाळातले 'ते क्षण' पुन्हा जिवंत होतात.

(2) खालील वाक्यांत विरामचिन्हांचा योग्य वापर करून वाक्ये पुन्हा लिहा. (1)

बापरे केवढी मोठी ही गुन्हा

(3) खालील शब्दांतील अक्षरांपासून चार अर्थपूर्ण शब्द लिहा. (1)

(1) सामानाला - .....

बाजारात - .....

विभाग ४ - उपयोजित लेखन

प्र. (अ) पत्रलेखन (5)

४

1) तुमच्या शाळेमध्ये उन्हाळी सुट्टीत 'हस्ताक्षर सुंदर करूया !' हे १० दिवसांचे शिबिर आयोजित केले आहे. त्यात तुम्हांला सहभागी करून घेण्याची विनंती करणारे पत्र वर्गशिक्षकांना लिहा.

किंवा

2) पराग/ पल्लवी काळे, सुयश विद्यालय, परभणी हा/ही प्रशासन अधिकारी, राष्ट्रीय संरक्षण प्रबोधिनी (N D.A) खडकवासला, पुणे यांना प्रबोधिनी पाहण्याची परवानगी मागणारे पत्र लिहीत आहे.

खालील जाहिरात वाचून विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (5)

(2)

त्वरा करा, त्वरा करा !!

"सुंदरम् वहया"

तुमच्या जवळच्या स्टेशनरी दुकानात उपलब्ध आहेत.

विद्यार्थ्यांचे भवितव्य घडविण्यासाठी

- * खास आकर्षक रंगात
- * विविध व आकर्षक डिझाईन्स
- * वेगवेगळ्या आकारात
- * सरावासाठी उत्तम

सर्व इयत्तेच्या विद्यार्थ्यांसाठी

संपर्क :- आयडीयल स्टेशनरी बोरीवली स्टेशन (पूर्व)

दूरध्वनी क्रमांक :- ०२२ - २८३३३०९४

१ डझन वहयांबरोबर ५ वहया फ्री

कृती पूर्ण करा

1)1.

जाहिरात याची आहे : -

2.

वहया येथे उपलब्ध आहे : -

3.

वहया विकत घेतल्यास मिळालेली सवलत : -

4.

जाहिरातीतील दूरध्वनी क्रमांक : -

1

1

1

1

(इ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा.

(5)

1) मला देव भेटला तर!

किंवा

2) माझा आवडता पक्षी

पक्ष्याचे वर्णन ..... पक्ष्यांचे रंगरूप ..... पक्ष्यांच्या हालचालीतील वैशिष्ट्ये ..... पक्ष्याचे खाद्य ..... पक्ष्याचा उपयोग ..... पक्ष्याचे शत्रू ..... पक्ष्याचे समाजजीवनातील स्थान.

